

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. 1506-101

Chișinău

«13» martie 2012.

Biroul Permanent al Parlamentului

Se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.159 din 13 martie 2012.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Justiției.

Anexă:

- Hotărârea Guvernului nr.159 din 13 martie 2012 – 2 ex.;
- Proiectul de lege nominalizat;
- Nota informativă.

Secretar general al Guvernului

 Victor BODIU

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>509</u>
« <u>14</u> »	<u>05</u> 20 <u>12</u>
Ora	_____

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÎRE nr. 159

din 13 martie 2012.

Chișinău

**Privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea
și completarea unor acte legislative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Prim-ministru

VLADIMIR FILAT

Contrasemnează:

Ministrul justiției

Oleg Efrim

/ Ministrul finanțelor

Veaceslav Negruța

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

LEGE

pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 50-51, art. 359), cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. La articolul 5, alineatul (1) se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Organul care reprezintă statul în instanța de judecată pe această categorie de cauze este Ministerul Justiției.”

2. Se completează cu articolul 13¹ cu următorul cuprins:

„**Art.13¹.** – (1) Hotărîrea judecătorească privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești se execută după ce devine irevocabilă, în modul stabilit de legislația în vigoare.

(2) Instanța de judecată prezintă din oficiu titlul executoriu, emis în baza hotărîrii irevocabile, spre executare Ministerului Justiției și informează părțile despre acest fapt. La solicitarea Ministerului Justiției, creditorul prezintă, în termen de 5 zile, datele bancare necesare pentru executarea titlului executoriu. Titlul executoriu, eliberat în baza hotărîrii irevocabile, poate fi prezentat spre executare Ministerului Justiției și de către creditor, cu anexarea datelor bancare necesare, în vederea efectuării transferului.

(3) În decurs de 10 zile din data prezentării titlului executoriu, eliberat în baza hotărîrii irevocabile, Ministerul Justiției prezintă Ministerului Finanțelor titlul executoriu, hotărîrile judecătorești emise pe cauza respectivă și datele bancare ale creditorului.

(4) Executarea titlului executoriu se va realiza de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.”

3. Articolul 20:

la alineatul (1), cuvintele „Ministerul Finanțelor” se substituie cu cuvintele „Ministerul Justiției”, iar în final se completează cu o propoziție cu următorul cuprins: „Sumele încasate ca efect al acțiunii de regres se varsă la bugetul de stat sau, după caz, la bugetul autorității administrației publice locale respective.”;

la alineatul (2), cuvintele „Ministerului Finanțelor” se substituie cu cuvintele „Ministerului Justiției”.

Art. II. – Articolul 15 alineatul (2) din Codul de executare al Republicii Moldova nr. 443-XV din 24 decembrie 2004 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 214-220, art. 704), cu modificările și completările ulterioare, se completează cu litera e²) cu următorul cuprins:

„e²) de repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești;”.

Art. III. – Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2011, nr. 107-109, art. 282) se modifică după cum urmează:

1. La articolul 2 alineatul (7), cuvintele „Ministerul Finanțelor” se substituie cu cuvintele „Ministerul Justiției”.

2. La articolul 4 alineatele (1) și (2), cuvintele „Ministerului Finanțelor” se substituie cu cuvintele „Ministerului Justiției”.

3. Articolul 6 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 6.** Executarea hotărârii judecătorești

(1) Hotărârea judecătorească privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare se execută după ce devine irevocabilă, în modul stabilit de legislația în vigoare.

(2) Instanța de judecată prezintă din oficiu titlul executoriu, emis în baza hotărârii irevocabile, spre executare Ministerului Justiției și informează părțile despre acest fapt. La solicitarea Ministerului Justiției, creditorul prezintă în termen de 5 zile datele bancare necesare pentru executarea titlului executoriu. Titlul executoriu, eliberat în baza hotărârii irevocabile, poate fi prezentat spre executare Ministerului Justiției și de către creditor, cu anexarea datelor bancare necesare, în vederea efectuării transferului.

(3) În decurs de 10 zile din data prezentării titlului executoriu, eliberat în baza hotărârii irevocabile, Ministerul Justiției prezintă Ministerului Finanțelor titlul executoriu, hotărârile judecătorești emise pe cauza respectivă și datele bancare ale creditorului.

(4) Executarea titlului executoriu se va realiza de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea nr.847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar.”

Art. IV. – Dispoziții finale și tranzitorii

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a trei luni de la data publicării.

(2) Guvernul, în termen trei luni de la publicarea prezentei legi:

a) va aduce actele sale normative în conformitate cu prevederile legii;

b) va crea în cadrul Ministerului Justiției o subdiviziune care va asigura reprezentarea statului în cauzele privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, precum și în cauzele privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

(3) Interesele statului în cauzele prevăzute la alineatul (2) litera b), care au fost depuse la instanțele judecătorești competente pînă la intrarea în vigoare a prezentei legi, vor continua să fie reprezentate de Ministerul Finanțelor.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Urmărind scopul ridicării standardelor în domeniul protecției drepturilor omului în Republica Moldova din perspectiva dreptului la un proces echitabil (art.6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale – în continuare CEDO), precum și cel al instituirii unui recurs intern efectiv pentru remedierea încălcării termenului rezonabil la judecarea cauzelor sau la executarea hotărârilor judecătorești, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat la 21 aprilie 2011 Legea nr. 87 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Astfel, legea sus-menționată reglementează ordinea de realizare a dreptului oricărei persoane fizice sau juridice la obținerea unei compensații pentru încălcarea dreptului la judecarea cauzei și executarea hotărârii în termen rezonabil, procedura de intentare și examinare a acțiunii privind compensarea prejudiciului, de executare a hotărârii judecătorești pe aceste cauze etc.

Un alt aspect al Legii nr. 87 ce indirect vizează procedura de examinare a cauzelor privind încălcarea dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil sau dreptului la executarea hotărârii judecătorești în termen rezonabil este determinarea organului responsabil de reprezentarea statului în instanța de judecată pe această categorie de cauze. Reieșind din faptul că, cauzele respective implică plata unei sume de bani din bugetul de stat, iar Ministerul Finanțelor conform Legii nr. 847-XIII din 24 mai 1996 privind sistemul bugetar și procesul bugetar este responsabil de controlul financiar și administrativ asupra cheltuielilor bugetare, s-a optat pentru includerea Ministerului Finanțelor în calitate de organ responsabil de reprezentarea statului în instanța de judecată (art. 2 alin. (7) din Legea nr. 87).

Totuși, trebuie să se precizeze că, cauzele care privesc repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, au un caracter mult mai complex. Acestea nu implică doar achitarea unei compensații din bugetul de stat, fapt ce justifică implicarea Ministerului Finanțelor în calitate de organ responsabil de reprezentarea statului pe aceste categorii, ci mai privesc și valorificarea unui drept fundamental garantat de Constituția Republicii Moldova¹ și Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale – ceea ce ar justifica desemnarea în calitate de organ responsabil de reprezentarea intereselor statului și a altor instituții care asigură protecția drepturilor omului.

Examinând acest din urmă aspect, este oportun să se desemneze Ministerul Justiției în calitate de organ responsabil de reprezentarea statului în instanța de judecată pe aceste categorii de cauze. Drept temei ar putea servi pct. 4 alin. 4 din Regulamentul Ministerului Justiției, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 129 din 15 februarie 2000, care prevede în calitate de sarcină principală ale ministerului „contribuirea la asigurarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor”. Includerea Ministerului Justiției în calitate de responsabil de reprezentarea statului în instanța de judecată este justificată și de faptul că, acesta din urmă asigură activitatea Reprezentantului Guvernului Republicii Moldova la CEDO (inclusiv pe cauzele care privesc încălcarea termenului rezonabil).

În contextul celor menționate mai sus se consideră necesară operarea unor modificări în Legea nr. 87 în vederea substituirii „Ministerului Finanțelor” în calitate de organ responsabil de reprezentarea intereselor statului cu „Ministerul Justiției”. În acest sens, se propune operarea acestei modificări în art. 2 alin. (7) din Legea sus-amintită. Deoarece, aceste modificări implică amendarea unor acte normative, este oportună mențiunea în dispoziții finale și tranzitorii a proiectului de Lege a prevederii conform căreia, Guvernul în termen de 3 luni de la publicarea legii va aduce actele sale în conformitate cu noile prevederi.

Totodată, o bună reprezentare a intereselor statului în instanțele de judecată în cauzele sus-amintite necesită resurse umane enorme și nemijlocit o bună pregătire a acestora. În prezent, însă Ministerul Justiției nu dispune de resurse umane suficiente pentru asigurarea unei bune reprezentări pe cauzele ce vizează încălcarea termenului rezonabil. Din aceste considerente se propune includerea unei prevederi prin care Guvernul va majora numărul-limită de personal al aparatului central al Ministerului Justiției cu 5 unități, creînd în cadrul aparatului central o

¹ Articolul 20 din Constituția Republicii Moldova (Accesul liber la justiție), care prevede că „orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime”, precum și articolul 53 (Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică), care dispune că, „(1) Persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins, anularea actului și repararea pagubei. (2) Statul răspunde patrimonial, potrivit legii, pentru prejudiciile cauzate prin erorile săvârșite în procesele penale de către organele de anchetă și judecătorești.”

subdiviziune care va asigura reprezentarea statului pe cauzele ce vizează repararea prejudiciului pentru încălcarea termenului rezonabil.

Proiectul a fost supus procedurii de coordonare cu instituțiile interesate. Deoarece propunerile legislative vizează implicit competența Ministerului Finanțelor, a fost consultată opinia acestuia, iar obiecțiile, propunerile și recomandările formulate au fost luate în calcul la definitivarea proiectului și incluse în sinteza obiecțiilor și propunerilor. Este necesar să se precizeze că, la propunerea Ministerului Finanțelor, au fost incluse în proiect și amendamente la Legea nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998 privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești. Conform acestor modificări Ministerul Justiției va fi responsabil de reprezentarea intereselor statului în instanța de judecată și pe cauzele ce țin de repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, iar subdiviziunea ce urmează a fi creată în cadrul aparatului central al Ministerului Justiției va fi responsabilă și de reprezentarea pe acest tip de cauze.

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție și nu conține factori de coruptibilitate.

Ministru

Oleg EFRIM